

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

4. Postremum, & celeberrimum testimonium expenditur, & firmatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

vita: sicut dicitur loco citato de immaturo correpto. Eidem intento, & modo contra eisdem Semipelagianos incumbens lib. de correptione, & gratia c. 8. de his, qui non perseverant, ita scribit: *Respondent, si possunt: cur illos Deus, cum fideliter. Et pio viuerent, non tunc de vita huius periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, & ne scilicet deciperet animas eorum? Verum hoc in potestate non habuit? An eorum mala futura nesciuit? Nempe nihil horum, nisi peruersissima, & insanissime dici potest.* Scientia autem illa peccatorum-futurorum, quae Deo liberam relinquit peccatorem corripere, antequam & peccata absolute sine, & ante tempus, quo visa sunt partanda futurorum absolute peccatorum non est, quae nisi eo tempore, & peccatore existente esse absolute non possunt: ac proinde scientia conditionatorum contingentium, si diutius viuerent, esse potest, quam Augustinus absque infamia, & peruersitate negari Deo non posse affirmat, confirmatque relatis etiam verbis testimonij, quod versamus. Quocirca loco oppositis ex c. 14. de praedest. sanct. in eisdem testimonij interpretatione non potuit adeo aperire, & à se, & à veritate delicere, uti aduersariorum auerfa intelligentia illum defecisse conuinceret. Negat igitur praescientiam peccatorum absolutorum absolutam, non conditionatorum conditionatam.

9. Constat primo: quia inde probat quod praescientia mortem, & negationem peccati absolutas impossibiles cum peccati futuratione, eiusque proinde cognitione: absoluta autem futuratione, & mortis, & negationis peccati cum huius futuratione conditionata, scientiaque diuina illius, impossibilis non est. Secundo constat: quia eo loci Augustinus agebat contra Semipelagianos asserentes ex operibus conditionate solum visis paruulorum, si diutius viuerent, alterum cum baptismo, alterum sine illo corripi: quare vnum saluari, damnari vero à Deo alterum ex meritis, ac demeritis: quibus refutandis, tam ibi, quam alibi ea familiaria sibi, & verissima doctrina vitur: scilicet in solis operibus absolutis, seu absolute futuris: non autem in futuris conditionate meritum esse posse: quare ex praescientia solum conditionata circa futura opera paruulorum non potuisse Deum moueri meritiue ad alterum saluandum, & praemiandum; alterum vero puniendum, & condemnandum, adstante praescientia eorum absoluta, quae vere non adiuu, neque posita absolute immatura morte, & negatione proinde operum adesse potuit: illud vero, quod ait: *secundum periculum vitae huius, & ut tentationum subtraheret incerto:* non ad Dei scientiam referendum est, vt eo medio ducatur, vt mutationem, deceptionemque probabiliter coniectetur, siue in earum probabilis cognitione sistat; sed ad eas ipsas mutationem, & deceptionem, quas pericula, & tentationes, licet non necessario, & certo, causarent tamen, si iuuenis diutius viueret, ac successu artatit tentaretur: quarum etiam causam solum assignauit sapiens verbis ex contextu oppositis. Ea vero futuratione conditionata posita, cognitaque à Deo, motus ipse miser corditer est ad praematuram mortem, tanquam medium ad salutis finem, non tanquam ob merita adolescentis, seu paruuli iusti ex baptismo, vt Semipelagianii dicebant: quia meritum, & demeritum in operibus absolute futuris tantummodo inuenitur, quod in paruulo hoc non fuit: imo vero in eo fuit demeritum conditionatum, quod, si satis esset, vt puniretur, sine baptismo debebat decedere in penam, non cum baptismo, & gratia, vt hoc testimonio dicitur: ex quo ita Semipelagianos vexabat ibi, & saepe alias Augustinus, vt desperata solutione auctoritatem Canoniam negauerint sapientia libro.

**

CERTAMEN IV.

Postremum, & celeberrimum testimonium expenditur, & firmatur.

1. **N**onum, & postremum testimonium, illudque celeberrimum est de conditionata Tyrionum, & Sidoniorum penitentia praedicta à Christo Domino, Math. 11. num. 21. & Lucæ 10. illis verbis: *Va tibi Corozain, va tibi Bethsaida: quia si in Tyro, & Sidone facta essent virtutes, quae facta sunt in vobis, solim in ieiunio, & cinere penitentiam egissent.* Cum autem, nec virtutes apud eos factae absolute fuerint, neque ipsos de peccatis suis absolute penituerit: certum omnino est Christum Dominum, de futura eorum penitentia, non quidem absolute, sed conditionate praesciuit, & euulgatorem ibi fuisse: nec solum, qua hominem; sed qua Deum; quem vitae nihil, quod homines cognoscunt, latere vquam potest; sed huc etiam recurrit solutionem ex causarum coniecturali penitentiae illius conditionate ex causarum naturali dispositione meliori ad conuersionem, & penitentiam in Tyris, & Sidonis, quam in Bethsaidis & Corozainis, & affinis alia de scientia non penitentiae; sed probabilitatis eius, quae in ipsa naturali dispositione erat. Quibus solutionibus saepe videtur sequens contextus, qui sic pergit: *Verumtamen dico vobis Tyro, & Sidoni remissus erit in die iudicij, quia vobis: & sic Capharnaum &c. quia si in Sodomis facta fuissent virtutes, quae facta sunt in te, forte mansissent usque in hunc diem: verumtamen dico vobis, quia terra Solorum remissus erit in die iudicij, quam vobis.* In his autem particulae forte coniecturantis solum, ac non certo scientis est: iudicium vero remissus, ac seuerus de absoluta dispositione; & statu iudicandorum est: ac proinde cum tantum Christo Domino, cum, qua homine, tum qua Deo cognitur, & in illo probabilitas eorum conditionatorum videtur suaderi.

2. Verum praeter impugnationes harum euasionum ad praecedentia alia scripturae testimonia supra à nobis datas, quatenus praesenti testimonio aptantur, facit specialiter: primum quod videtur operationes istae, vel nauituo, vel dono acceptae ex Caluino, cuius haec ad verbum solutio, & interpretatio testimonij huius extat apud Stapletonium ad eundem locum Matthaei: *Christus hic non disputat, quid de eis praeviderit Deus futurum; sed quid facturi illi fuissent, quatenus ex re ipsa percipi poterat ad, communem humanae mentis captum sermonem Christus, non autem profert, quid praeviderit futurum, si Sodomitis prophetam aliquem misisset.* Quam solutionem autem Caluinista arripunt, vt videre est in Tuisillo Caluinista apud nostrum Annatum in defens. Scientiae med. d. 1. Ego autem nollem cum Caluino (& Caluinistis reliquis, interpretibus Catholicis aduerso interpretationem (maxime hanc, quam sine corruptela verbi Dei admitti non posse, Stapletonius ait) habere communem. Contra secundo: quia est interpretatio non solum aduersa; sed & reprobat, damnaque ab Augustino ita ad eum locum scribente c. 9. de dono perfect. sub fin. *Namquid possumus dicere, etiam Tyris: & Sidonis talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent: cum eis ipse Dominus attestetur, quod aduersi essent magnae humilitatis penitentiam, si in eis facta essent diuinarum illa signa virtutum.* Consonat huic suae interpretationi ostendens paruulum decedentem sine baptismo ob originale damnari, non ob peccata, quae ageret, si diutius viueret; concluditque: *Quoniam nullus mortuus indicatur ex bonis, seu malis, quae fecerat, si non moreretur: atque in Tyris, & Sidonis non secundum ea, quae gesserunt, penas luere; sed potius secundum ea, quae gesturi fuerant, si in eis illa virtutes eman-*

gelica

hæc facta fuissent per grandem penitentiam, & per Christi fidem consequerentur salutem. Quod aduertari Evangelio dicenti, eos puniendos, licet remissius Corozaimis, ut paulo superius. Item c. 95. Enchiridij, ubi habet de beatitudine loquens: *Tunc non latet, quod nunc latet: cur apud quosdam non sint factæ virtutes, quæ facta fuissent; illi homines egissent penitentiam, & facta sunt apud eos, qui nunquam fuerant credituri: apertissime namque Dominus ait: Væ tibi Corozaim* &c.

3. Sed & Prosper Aquitania. Præceptoris Augustini in ea verissima interpretatione (sicuti & in aliis ad scientiam conditionalem spectantibus) ne latam quidem distreptam vagem: ita enim loquitur ad excerpta Genensium responsi. 8. *De Tyrus, & Sidonis quid aliud possunt dicere, quam non esse eis datum, ut crederent? quos etiam credituros fuisse, ipsa veritas dicit: si talia, quæ facta sunt apud non credentes facta sunt virtutum signa vidisset. Possent autem dicere contra Augustinum, & Prospertum non credituros etiam, si eis ea signa adhiberentur, si solum scientia, & cognitione probabili, & moraliter solum, ac non physice, & metaphysice certa, & infallibili fides, & penitentia illorum conditionata à Christo Domino prædicarentur, vel non illæ secundum se; sed sola earum illatio probabilis in naturali causarum, & circumstantiarum dispositione. Etenim probabilitas iolum uentus, cuiusque cognitio probabilis solum, & moraliter solum certa: neque huius fallitatem, neque ita affecti, & cognitio uentus oppositum impossibile, imo vero absolute possibile demonstrat. Quemadmodum, & effectus, reque quous contingens possibilitatem sui oppositi extremi absolute non excludit; sed in sua contingenti essentialiter claudit: unde possibile, contingens, necessarium, & impossibile contradicere, puerilis etiam dialecticis iummalitatis est notum in modum contradictorius allegandis. Mitto ex naturali rerum dispositione oppositum potius conueniens, & penitentia Tyrionum conueniendum: & probabilius ascendendum fuisse, vi iam iam expendam potest recitari alia in eandem sententiam verba, quæ sic inferius Prosper adiecit: *Nos autem, etiam firmiter facti, & profunditatem iudicij eius (in denegatione signorum Tyrus, & Sidonis) pererrare non possumus, manifeste iam in scripturis, & verum esse, quod dixit, & ipsum esse, quod fecit. Similiter S. Thom. 3. p. q. 1. a. 1. ad 2. relate Augustini sententia ex c. 9. de dono person. Inhiens ait: *Deus hic, quos prauis, sed apud eos facta sunt, suis miraculis credituros, quibus voluit subuenire, alii non subuenit: quibus in huius loci interpretatione pro sententia nostra cum reliquis Patribus stat apud Ruic d. 62. lect. 1.***

4. Tertio huiusmodi huius interpretationis effugium à ratione præcluditur. Etenim ex naturali Tyrionum, & Sidoniorum dispositione probabilis longe, certumque moraliter erat prædicationi, & signis, quibus Bethsaidæ non crediderant, eos non credituros: ex illa ergo & signis, quibus Iudæi populi memorati non crediderant perperam Deum, imo & tanx mentis homo, credituros illos conuictaretur, ac prædicetur. Antecedens constat ex scriptura, Bethsaidæ enim, & Corozaimite Iudæi erant, vni, & in unum Deum credentes, & quibus signa aduentus Christi, quæ videbantur, fuerant per Prophetas (quibus utique adhibebant fidem) prænnuntiata; Tyrus vero, & Sidonij idololatæ auaritie, delictis ac omnivitiorem genere corruptissimi, teste Haia, c. 23. n. 1. Ezechiele c. 26. nu. 2. c. 27. nu. 3. c. 28. num. 2. & 12. Amos c. 1. nu. 9. ergo ex hac naturali rerum dispositione longe probabilis, & certum moraliter erat, hos nec prædicatione, nec signis adhibitis credituros, nec penitentiam acturos, quibus adhibitis Iudæi nec penitentiam egerunt, nec crediderunt. Neque vero Christi Domini tempore ad frugem meliorem fuerant Tyrus, & Sidonis reuocati: illorum quippe, utque constanti, & veritate, & fama perditissimorum, comparatione vltus Dominus apud Iudæos illos fuit, ut ipsorum duritiem apertius ipsis ostenderet, quo magis exasperaret, dolerent, & conuenterentur: quemadmodum comparatione Sodomorum ad Capharnaitas consilio eodem fuit statim vltus. Secundo: Tyrus, & Sidonis, ut eodem etiam erant perditissimi, comparabat illis verbis: *Quis in illis, & ex cinere penitentiam egissent: quare me*

lior eorum tunc dispositio succedens vim argumenti nullo eneruat. Tertio: quia ea euasione ridicula profertur Domini increpatio redditur: quia quatuor hæc vrbes Tyrus, Sidon, Bethsaidæ, & Corozaim vicine erant ad eundem locum, seu sinum Genelareth sitæ, & quarum iubeinde nulla reliquarum mores ignorabat: quare reprehendendi Domino, & eorum præ Tyrus, & Sidonis duritiem, & incredulitatem exprobranti respondere Iudæi infaciam possent ægrius Tyrus, & Sidonios ad penitentiam, & fidem istam signis, & prædicatione frangendos: quippe qui idololatia, ac detextori vita peius eunt dispositi, & maiora impedimenta possident: ac subinde falso eos penitentia Tyrionum obiurgari. Certum ergo Catholicis Doctoribus sit, Christum Dominum, & qua hominem, & qua Deum non probabilitatem moralem solum certitudinem penitentia Tyrionum: sed certo illam, nec solum probabiliter, & morali coniectura ex naturalis eorum dispositione penitentia, & Iudæis illis exprobrare.

5. Iam quæ pro absona sua interpretatione è contextu discutebant, leuia sunt. Particula enim illa *forte* dubitantis non est: his liquidem, *viue, certe, sane, aqualet*, ut è græco textu doctè oblectat Salmeron. to. 4. in Euang. p. 3. tract. 14. sub med. vti. *Ad secundum dubium. Est enim vox an quæ eis responderet: quo sensu tape in scriptura vsurpatur, Ioan. 4. Tu forsitan perisisses ab eo. c. 8. Si mo sciretis, forsitan & Patrem meum sciretis. Matth. 5. Ne forte tradat te aduersarius iudici. c. 7. Ne forte conuolent em pedibus suis. Actor. 8. Penitentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum, si forte remittatur tibi: in quorum perisique ea vox græca habetur. Ne vero in doctis (sicuti, & aduersariis) ab errandi vox forte occasio foret, pleraque ex datis illa omnia legerunt Irenæus lib. 4. c. 3. Cyprian. 1. contra Iudæos c. 18. August. hom. 45. de verb. Dom. (ut obseruat Toleui) ad locum Ioan. 8. & lib. 16. contra Iulianum c. 26. id Ioan. 5. Si enim Moysi crederetis forsitan & mihi: siue forsitan legit: pluresque Patres ad loca similia eam vocem omittunt teste Maldonato ibi, & Aleuino apud S. Thom. videantur nostri Ribera in cap. 4. Joel num. 22. Toler. & Maldonat. proxime Salmeron Prologom. 16. & ubi nuper Ruiz d. 70. lect. 2. qui crudelitissime ex Patrum consensu ostendunt particulam *forte* in his, & similibus scriptura oraculis nihil de pleno certoque affirmationis sensu minueret, sed vel ad nostram incredulitatem ostendendam apponi, vel, ut voluntatis nostræ, cui prænnuntians uentus contingens est, liberæ eius vocis contingentiam sonantis additione monstratur.*

6. Secundo hoc sensu appositam censet Hieronimus ad c. 26. Hycem. fatuus: *Verbum ambiguum forsitan adieci Dei non potest conuenire; sed nostro loquitur affectu ut liberum hominis seruetur arbitrium: quibus conueniat ad caput 3. Ezechiel, & ad id Matth. 2. Forsitan verebuntur filium meum: sicuti & Chryost. hom. 77. in Matth. col. 11. Remigius apud caten. S. Thom. ad quem versamus locum, in cuius commentario, & in cap. Ioan. 5. sine. Hæc S. Thom. dicit: *Forsitan ad significandam libertatem arbitrij, non quod in Deo sit aliquod dubium. Primo sensu sic explicat locum Ioan. 5. Augustin. tract. 3. in Ioan. sub init: Ille, qui omnia scit, quando dicit forsitan, non dubitat, sed increpat. Accende enim, quomodo increpat dicitur, ipsam forsitan, quod videtur esse verbum dubitationis: sed dubitationis verbum est, quando dicitur ab homine ideo dubitante, quia nesciente: cum vero dicitur à Deo verbum dubitationis, cum Deum nihil lateat, non operatur dubitatio. Quo ipso sensu alia dubitatio particula Lucae 18. num. 8. Putas ne inuenies fidem super terram vltum Dominum addit: atque grammaticè interpretantibus similia Christi verba acriter succenset, & minuat. In eum fere sensum aliter recidit, quem dubitationis particula Ezechiel. 2. Matth. 24. & loco Lucae proximo dedit M. Gregor. hom. 9. in Ezechiel: nimirum, *ut rei discutentis ostendatur: sicut ergo forte & similes voces Dei, atque eius nomine loquentium, ac prophetarum certitudinem scientie Dei de prænnuntio Patris, & interpretum omnium sententia non obesse; sed pro materie diuersitate aliud quid ex dictis, non autem dubitationem profes-***

IRTEGA
In a part
D Via

rentis significare videantur. Salméron Prolog. 16. pag. 406. Riuera proxime, Vazquez, Soar, Molina hac de re disputantes, apud quos plura exant Patrum testimonia aduersam eius vocis rigidius, vel remissius interpretationem damnantia: multo vero plura apud Ruiz citata d. 70. sect. 2. illud demum, quod increpatio, & iudicium non de conditionatis; sed de absolutis operibus esse debeat, certissimum est; at ex his, quae alij sub eisdem signis fecissent, quibus Iudaei exobederunt, aperte conuincitur maiori hos obstinatione, quam illos absolute peccasse: quare merito remissius Tyriis, & Sidoniis, quam Iudaeis huius iudicium fore. Non quidem ob conditionatam illorum penitentiam, & fidem; sed ob minus graua infidelitatis, & impenitentiae absoluta peccata, quae leuiora quam horum Iudaeorum fuisse e conditionata fide, & penitentia illorum sub eisdem signis manifesto conuincuntur.

7. His testimoniis plura alia emphasis, & efficacia ad rem hanc similis facili erat annectere. Illud in primis Abraham ad diuitem epulonem e tartaro clamantem Lucae 16. *Si Moysen, & prophetas non audiuimus; neque, si quis ex mortuis resurrexerit, credent, ubi e rei natura oppositum potius coniectandum uidebatur. Siquidem miraculi ueritate, & defuncti, rediui conuersos etiam obstinatissimos sepe legimus; conuertendosque potius, quam uiuorum praedicatione, & librorum lectione alios praeter experientiam ratio suadeat c. 22. sine: si uobis dixerero, non creditis. Item Ioan. 4. Si scires donum Dei, tu forsitan petisses ab eo, cap. 5. Si enim crederetis, Moysi crederetis forsitan, & mihi quorum primo forsitan, ut petiturae libertas denotaretur dictum uolunt Patres, & interpretes recitati in secundo illud Maldonatus, & Alcuinus ex uetustissimis codicibus, & authoribus omittunt, in quibus Cyprianus, & Augustinus 16. contra Faustum, in quibus Cyprianus, & Augustinus 16. contra Faustum, Item illud Ioan. 6. *Iesus ergo cum cognouisset, quia uenturi essent* (scilicet si ibi maneret) *ut raperent eum, & facerent eum Regem* (humanum) *fugit iterum in montem ipse solus.* Ex quibus aliisque quam plurimis (quae nec referre, nedum expendere opus est, nec uacat: maxime cum uideri apud Ruiz supra omnia possum) liquet non magis aperte ex sacra pagina deduci futurorum absolute, quam conditionatorum praedictiones, & oracula diuina: quare neque alia aliis certius a Deo cognita, praeteraque esse: ut, quidquid certitudinem, & infallibilitatem scientiae diuinae de conditionatis quatiar, impulsu eodem de absolute futuris infallibilitatem quaesierit, vel potius euerit: sed praestat iam absurdiores nouiorum, & nouatorum euasiones praedicere.*

CERTAMEN V.

Anonymi, & Caramuelis euasiones obturato clauduntur.

1. Absurdus longe respondit Anonymus apud nostrum Annatum d. 2. quest. 3. a num. 52. Primo: Christum, quia hominem solum habuisse conditionatam penitentiae Tyriorum, & Sidoniorum scientiam, non qua Deum; sed certe, vel, qua homo, uere cognouit, uel secus: si secus: ergo falsa eius, qua hominis scientia creata fuit, quod est haereticis blasphemia. Si uere uerumque cognouit: ergo Deum haereticis etiam ueritatibus alicuius secundum se absolute cognoscibilis fateretur ignarum, & omniscium negat. Respondet secundo: cognitam a Deo fuisse probabilem, & moralem connexionem fidei, & penitentiae Tyriorum cum miraculis, signis, & praedicatione: in primis cum miraculis, &c. apud eos facta absolute non fuerint, connexio illa absoluta esse non potuit, sed conditionata. Nec satis erat connexio possibilis: hanc enim cum negatione fidei, & penitentiae ea signa habebant: quare neutra determinate, sed una, uel altera uel potius utraque indifferenter (ut ad eorum actuum libertatem opus erat) & sub distinctione cognosci a Deo, praedictique poterat: imo connexio

possibilis, seu in statu possibilitatis praecise cum tam ad actus eos, quam ad eorum negationem sit, implicat in terminis, quod sit cum altero eorum extremorum determinata, atque cum eo fit absolute connexio, & ut talis uere a Deo cognoscatur: sed, ad summum, alterum. Tertio: cum, iuxta huius sententiam memoratam praefat. disputat. num. 2. scientia uisionis certo Christus, qua Deus etiam, uideat penitentiam Tyriorum absolute non esse sub signis, qua absolute illis non adhaerent: ergo neque absolute horum cum illis connexionem; ergo non potuit uideat connexionem illam penitentiae cum signis probabilem, & moralem si uideat aliquid aliud diuersum ab eius possibilitate, & futuritione absoluta: quod nihil aliud est ab itaru conditionato connexionis, & penitentiae illius, quam uerum, & cognoscibile, ac subinde a Deo cognitum esse solummodo contendimus. Quarto signa illa potius cum infidelitate, & impenitentia Tyriorum probabilem, & moralem connexionem habere ostendimus cert. 4. n. 4.

2. Tertio: ex inuocatis aliis respondet: Christum Dominum nihil minus, quam de conditionata Tyriorum penitentia cogitantem per exaggerationem fuisse loquutum. Amentia, blasphemia, & haereticis plena solutio: ne cogitare quidem Christum de extremo comparationis, quo serio approbat ipsi, & iuste reprehendit. Respondet quarto: Dominum solum prudentem more iuxta Aristotelis Rhetoricam non admodum affirmare, etiam qua certo sciunt loquentium dubitantem ibi locutum. Sed quoniam solutio haec, est ad sententiae dubitatem affatim disiectam certam. 4. a num. 5. recurat, non tamen ad dubitatum particulam forte, uel forsitan prouocat: sed ad Aristotelis rhetoricam: inde disiectanda erit. Primo: quia, si solum prudentem more ex Aristotelis doctrina, & praxi locutus eis locis est: ergo, cum illi iuxta id praecipuum, quo certo sciunt, dubitantem proferant, & debeant proferre: id quod ipsorum more, ex eoque praecipuo Aristotelico dubitantem de conditionate futuris dixit, & certi nouit, ac nosse debuit, uel contendimus. Alioqui, non ex eo rhetorico Aristotelis praecipuo, & solum prudentem exemplo; sed ex ignorantia dubij loqueretur. Secundo oportebit si caeue, & exemplo locutus ea testimonia tam in uulgata, quam in Hebraica, graeca, & aliis omnibus editionibus aliter, quam huculque exiret interponi, atque eius, & similibus testimoniorum subis interrogacionis notam apponi; quam in nullo, siue originali, siue editione habent. Ita enim suo illo rhetorico praecipuo quodcumque uis Aristoteles fuit: notamque aliquam interrogacionis suis sententis modeste adhibuit an. uel ne. Tertio: id quod additur in textu, mitius cum Tyriis in iudicio agendum omnem dubij speciem excludit: quod etiam in materia ferre increpacionis per comparationem ad meliorem dispositionem Tyriorum ex conditionata eorum sub iisdem signis penitentia comparatam locum non habet. Denique quomodo Christus cognoscens certo (ut fateretur Anonymus) non futuram, sub ea adhuc hypothesi, affirmaret: an id praesentium solum, an potius garrulorum, & mendacium?

3. Facilioris, quam felicitis ingenij Doctor Caramuel Benedictinus theologiae fundamentalis thesi 6. in hac controuersa, ab schola nostra discedit conel. 1. scientiam moralem negans: & a decretis Dominicanorum recentiorum absolutis subiectiue, & obiectiue conditionatis conel. 2. & 3. statuit conel. 4. conditionata contingentia, quae necessario ab alio absolute non inferatur absolute futuro non esse determinare uera, uel falsa: nequaquamque conditionate fore potius, quam non fore; & conel. 5. futura conditionata contingentia, quae habent causam absolute futuram, a qua necessario, & infallibiliter oriuntur, si adit condicio, habere determinatam ueritatem: inde conel. 6. concludit: huius generis esse conditionata contingentia, quae locis scripturae datis praemantur: & Dauidis traditio Sauli a Zeilitis, si apud eos maneret; sub ea, inquit, condicione foret ex absoluta hac saltem subiectiue Saulis uoluntate multis diebus absolute duratura: *si Dauid Zeila manere descendam, & illum eueriam*: ut quia subiectiue etiam absoluta Zeilitarum uoluntate